

Redakcja i Administracja
Warszawa
 ul. Warecka 7—Tel. 5.06.70
 —
Kraków
 ul. Dunajewskiego 5
 Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Cena 15 groszy
 za numer
Miesięcznie 3.50
 złotych
Zagranicą 6 złotych
 Konto PKO Nr. 175

TOWARZYSZE ROZPOWSZECHNIAJCIE „NAPRZÓD“, JEDYNY MIEJSCOWY DZIENNIK OPOZYCYJNY!

„Sto lat dla rewolucji nienadarmo przeżyłeś!”

Uroczysta Akademia ku czci Bolesława Limanowskiego

Polska Partia Socjalistyczna uczciła wczoraj setną rocznicę urodzin tow. senatora Bolesława Limanowskiego uroczystą akademią w sali teatru „Ate-neum” w Warszawie. Klasa robotnicza stolicy i przedstawiciele wszystkich dzielnic Polski, członkowie Rady Naczelnej, oddali hołd najstarszemu z bojowników o niepodległość i wyzwolenie społeczeństwa.

Wielka sala teatralna nie mogła pomieścić wszystkich, którzy zjawili się, by wziąć udział w tej niezwykłej uroczystości. Wiele osób musiało odejść, zabrakło bowiem dla nich miejsca.

Na scenie, przystrojonej czerwonymi sztandarami i zieloną, rozległy się dźwięki „Czerwonego Sztandaru”. To orkiestra robotnicza Zw. Prac. Elektryczni po przedzielił akademię, którą zajął przewodniczący Centr. Komitetu Wykonawczego P. P. S. tow. T. Arciszewski. W przemówieniu swym dał wyraz uczuciom klasy pracującej, która docenia działalność Bolesława Limanowskiego, stuletniego szermierza wolności i praw ludu. Podkreślił, że Limanowski jest tym człowiekiem, który pierwszy stał się siłą Socjalizmu w masach. Żołnierz w szrankach Mierosławskiego, członek Centralnego Komitetu w roku 1861, zesłaniec polityczny, robotnik w fabryce meblowej w Warszawie, długoletni emigrant polityczny, wreszcie jeden z założycieli Zjednoczonej PPS. — oto etapy życia Limanowskiego.

Mówca przypomniał szereg szczegółów działalności Limanowskiego już w niepodległej Polsce, zatrzymał się na dacie 14 września 1930 roku.

— Jak robotnicy fabryki, w której pracował Limanowski — mówił dalej tow. Arciszewski — zegnali go słowami: „Nigdy cię nie zapomnimy, tak samo i my, którzyśmy się tu zbrali, powtarzamy te słowa i życzymy, aby czołgający nasz towarzysz dożył całkowitego zwycięstwa klasy robotniczej. Niech żyje nam Bolesław Limanowski!

Sala wstaje i urząda na cześć tow. Limanowskiego burzą owacji.

Honorowe prezydium tworzą: Daszyński, Pietkiewicz i Dąbski. Przewodniczą Akademii tow. L. Wasilewski, A. Strug, D. Kłuszyńska, T. Arciszewski, W. Topinek, A. Szerkowski, S. Dubois, Z. Piotrowski.

Orkiestra odegrała robotniczą „Warszawiankę”, poczem nastąpiły życzenia, składane przez przedstawicieli różnych organizacji. W imieniu Komisji Centralnej Zw. Zaw. mówił tow. Szerkowski, w im. TUR. — K. Czapiński, imieniem „Bundu” tow. Erlich, „Poalei Sjonu” — Reiss, Wydziału Kobięcego PPS. — Iza Zielińska, imieniem Śląska mówił T. Reger, imieniem Centralnego Wydziału Młodzieży PPS. — tow. Ciołkosz, Stow. B. więźniów politycznych — tow. Śledziński.

Mówcy podkreślali niezwykłość uroczystości. Równie pełnego w treści życia nie ma nikt z żyjących dziś nie tylko w Polsce, ale w całej Europie. Wielu z tych, co w młodości byli przyjaciółmi klasy robotniczej, stali się potem jej wrogami, a w najlepszym razie ugrzęźli w bagnie codzienności. Limanowski przez całe swe życie dążył mocno w rękę sztandar Socjalizmu i wolności.

Z ostatnich lat życia Limanowskiego szczególnie zwracano uwagę na dwa momenty: kiedy powstała Polska Niepodległa, to wielu uważało, że Socjalizm jest już niepotrzebny, gdyż był on dla nich dodatkkiem do niepodległości. Limanowski pozostał pod czerwonymi sztandarami. Drugim momentem było powstanie dyktatury. Wielu pogodziło się z brakiem wolności, Limanowski nie tylko, że nie pogodził się, ale nawet nie polowywał milczeniem tego, co się dzia-

ło. Napisał list, potępiający terror i dyktaturę.

Dlatego też słusznie powiedział tow. Reger, że gdyby logika rządziła społeczeństwem polskim, to cała Polska powinna obchodzić uroczystość człowieka, który dał wiele wartości dla wszystkich ziem, dla wszystkich klas społecznych.

— Jeżeli ludzie mogą być symbolami — mówił tow. Ciołkosz — to Bolesław Limanowski jest symbolem, jest syntezą Socjalizmu i Niepodległości, syntezą myśli i czynu, symbolem jedności wszystkich ziem, wszystkich zaborów. Życiowy i walczący wciąż stuletni starzec jest jak dąb, który dowodzi, że przetrwa chwilowych panów. Ruch robotniczy chylił swe czerwone sztandary przed tym, który nie tylko pozostał, ale przewodził w walce.

— Dumni jesteśmy — mówił tow. Erlich, — że żyjemy na jednej ziemi z Bolesławem Limanowskim.

W dłuższym przemówieniu omówił życie i pracę Nestora socjalistów polskich tow. Adam Próchnicki.

— Trudno jest mówić o działalności człowieka na przestrzeni stu lat, trzeba dokonać uproszczenia. Przez jego życie, niby nie czerwona, przewijają się dwie idee: wyzwolenie narodu i wyzwolenie społeczne. Przechodziło jedno pokolenie po drugim, walczyło i spoczywało. Powstanie 1861 r., „Proletariat”, początek PPS, Legiony, Polska Niepodległa — a on wciąż stoi, wciąż trzyma mocno sztandar w swej dłoni. Każde nadchodzące pokolenie jest w sprzeczności z tem, które je poprzedza, on nigdy nie zostaje w tyle, zawsze zdąży z tym, co idą naprzód.

Dla nas dojsie do Socjalizmu było rzeczą łatwą. Tysiące broszur, kolek, agitatorów wskazywało nam ideę socjalistyczną. Limanowski sam musiał dojść do tego.

Gdy po zesłaniu wrócił do kraju, zaraz wziął się do pracy w ruchu robotniczym. Po kilku latach znów został wygnany, zaczęła się tułaczka tak długa, jakiej chyba nie zaznał nikt w Polsce.

W konflikcie, jaki powstał między nim a niektórymi przedstawicielami ruchu robotniczego, zwyciężyło jego zdanie, że nie można realizować ideałów równości społecznej bez walki politycznej, bez zorganizowania klasy robotniczej w karne szeregi.

Dziś spełniona jest pierwsza część jego marzeń — Polska Niepodległa. Nie szukał w niej zaszczytów, nie przedstawiał weksli do zapłacenia. Zajmuje stanowisko senatora, na które go wysunęła klasa robotnicza.

Dziś wiek nie pozwala mu na branie czynnego udziału w pracy politycznej. Ale gdy tylko przejdzie się coś ważnego, ile razy tylko dochodzi jakaś osobliwość godziwa, jakiś moment groźny, zawsze wychodzi ze swego domu, staje w pierwszym szeregu i wypowiada swój głos, będący głosem sumienia. Nie było wypadku, żeby zamilkł.

Kiedy nastąpił rozłam w ruchu robotniczym, on potępił, wezwał do trwania pod sztandarami. Kiedy zapanował faszyzm i dyktatura, wystąpił z listem publicznym, skłoniskowanym. Brześć. Moment próby, Wielu nie wytrzymało tej próby, a on stanął na trybunie w czasie publicznego zgromadzenia i wypowiedział swe zdanie. Tego mu nie zapomni klasa robotnicza.

Pisarz, publicysta, najpoważniejszy uczony. Jego dzieła są narzędziem walki o niepodległość, są przepojone zapałem rewolucjonisty.

Ileokroć przyjdzie na was chwila zwątpienia, ile razy ręce opadną, wspomnijcie na życie Limanowskiego, który wiecznie do końca pozostawał w służbie idei.

W części artystycznej brała udział orkiestra Zw. Prac. Elektryczni, która odegrała uwerturę „Robespierre” oraz szereg pieśni robotniczych; chór Zw. Zaw. Drukarzy wykonał „Czerwoną Falangę” Cz. Ciepłńskiego, ob. A. Ziewerowicz odczytał fragment z dzieł tow. Limanowskiego oraz „Pieśń o zdobyciu słońca” L. Staffa, ob. Henryk Ładosz wypowiedział wiersz Szymańskiego, poświęcony Limanowskiemu, oraz „Ode do Młodości”.

***

Setki depesz, listów i adresów napłynęło z kraju i zagranicy. Wśród nich są życzenia od Międzynarodówki socjalistów czeskich, węgierskich, duńskich, szwedzkich, od TUR. we Francji, Polaków ze Stanów Zjednoczonych, tow. Ignacego Daszyńskiego i in.

U Bolesława Limanowskiego

Stuletni jubilat nie wziął osobiście udziału w Akademii. Po jej zakończeniu delegacja, złożona z przedstawicieli Partii, TUR. ruchu kobiecego, młodzieży i redakcji naszego pisma, udała się do mieszkania tow. Limanowskiego.

Gdy wręczono kwiaty i adresy, nadesłane przez organizacje z kraju i zagranicy oraz od poszczególnych osób, tow. Limanowski, bardzo wzruszony, odpowiedział:

— Dziękuję wam, przecież ja na to wszystko nie zasłużyłem!

W czasie rozmowy powiedział: — Chciałem przyjść na Akademię, zmęczenie nie byłoby dla mnie tak straszne, ale każde moje wyruszenie z domu jest przecież dużym kłopotem dla całego otoczenia.

Tow. Limanowski tracił się z nami kieliszkami, pijąc wino, wzniesione za jego zdrowie.

— Zanieście odemnie pozdrowienia całej Partii. Najserdeczniej czuję się zawsze z Wami — powiedział nam tow. Limanowski na pożegnanie.

Po zamachu na króla Jugosławii Aresztowania w Belgji i we Włoszech

Prasa paryska w dalszym ciągu podaje szereg szczegółów, dotyczących uczestników spisku na króla Aleksandra.

Przywódca rewolucjonistów chorwackich dr. Pavelicz, od siedmiu lat ukrywał się głównie we Włoszech. Przy aresztowaniu Pavelicz nie stawiał oporu, ale prosił, aby nie wymieniano nazwiska, pod którym ukrywał się i aby nie podawano w komunikacie nazwiska i miejsca pobytu jego żony i dzieci.

Obiecano mu przychylić się do tej prosby. Przedstawicielowi francuskiej policji zakomunikowano, że Pavelicz posiadał paszport węgierski, którego numer podano, ale nie wymieniono nazwiska. Zgodzono się jedynie uwzględnić w dochodzeniu życzenia policji francuskiej i zbadać, czy Pavelicz istotnie bawił we Francji, w celu przygotowania zamachu na życie króla. Żądanie wydania Pavelicza i Kwaternika władzom francuskim skierowano na drogę dyplomatyczną. (ATE).

***

Aresztowany w sobotę w Leodjum Chorwat o rzekomej nazwisku Peric zeznał w czasie przesłuchania, iż podane przez niego pierwotnie nazwisko było zmyśnione.

Policja utrzymuje, że aresztowany jest jednym z najwybitniejszych członków grupy terrorystycznej, znanej pod nazwą „Ustasz”, oraz prawą ręką aresz-

Rada Naczelna P. P. S.

II dzień obrad

Wczoraj Rada Naczelna zakończyła swoje prace. W sobotę wieczorem Rada po przyjęciu rezolucji o położeniu międzynarodowym i wewnętrznym Polski przystąpiła do omówienia planu wydawniczego i organizacji pracy partyjnej.

Po gruntownej dyskusji powzięto odpowiednie uchwały.

Posiedzenie niedzielne poświęcono sprawozdanie Sekretariatu Generalnego CKW., oraz sprawozdaniom komisji programowej i statutowej.

Wrogowie postępu-wydaleni z Meksyku

Wyda'enie księży i biskupów katolickich

Z Mexico City donoszą: W związku z uchwaleniem przez parlament ustawy o wydaleniu duchownych katolickich z kraju, władze meksykańskie poleciły wszystkim rzymsko - katolickim arcybiskupom oraz biskupom opuszczenie kraju w wyznaczonym zgóry terminie.

Wysocy księża stanów Zacaticas oraz Chialas opuścili miejsce swego zamiesz-

kania, udając się narazie w kierunku Zacaticas.

Rząd zawiesił ponadto 4ry najważniejsze dzienniki katolickie.

Władze rządowe zarzucają duchowieństwu katolickiemu oraz dziennikom zainicjowanie akcji wśród ludności przeciwko socjalistycznemu projektowi wychowania młodzieży. (ATE).

Wybrał tekę ministerialną...

Minister pracy w gabinecie Doumergue'a i deputowany stronnictwa „neosocjalistów”, Marquet, wystąpił ze stronnictwa. Powodem jego ustąpienia jest konflikt na tle ustosunkowania się „neosocjalistów” do rządu.

Inni przywódcy stronnictwa „neosocjalistów” domagali się w sposób kategoryczny ustąpienia Marqueta z rządu. Sprawa ta miała być rozstrzygnięta w obojętnym na ongresie partyjnym: nie plegado wątpliwości, że kongres wypowie się przeciwko dalszej współpracy Marqueta z Doumerguem.

Minister Marquet, po dłuższej nara-

dzie z ministrem Herriotem, skierował wczoraj w nocy do prezydium stronnictwa „neosocjalistów” list, w którym zgłosił swe wystąpienie z partii.

Rozłam wśród „neosocjalistów”

„Paris Midi”, omawiając krok ministra Marquet zaznacza, że konsekwencją jego wystąpienia z partii będzie dalsza secesja, mianowicie 5 deputowanych z parlamentu Girondy również opuścił ma szeregi „neosocjalistów”. Założyć oni mają odrębne ugrupowanie. (PAT).

Dyktatura wojskowa w Hiszpanji? Pogłoska i zaprzeczenie

Paryski „Le Journal” przynosi sensacyjne pogłoski z Barcelony. Zdaniem tego dziennika w kołach politycznych Barcelony rozejść miały się informacje, jakoby prezydent republiki hiszpańskiej Za-

mora podał się do dymisji oraz, że dwaj generałowie Franco i Goded ogłosili mie li dyktaturę wojskową.

Rząd hiszpański zaprzeczył pogłoskę „Le Journal”. (PAT).

Władze belgijskie przekazały policji jugosłowiańskiej odciski palców oraz opis osoby aresztowanego, celem dokładnego stwierdzenia, czy aresztowany jest istotnie Pertecem. (ATE).

zaaresztowaniu go, że miał zamiar zbiec do południowej Ameryki.

Nic z tego nie będzie

Rząd jugosłowiański zamierza przedstawić Lidze Narodów propozycję zawarcia konwencji międzynarodowej, która uzna udzielanie gościny konspiracyjnym emigrantom za niedopuszczalne. (PAT).

Wydalony dziennikarz angielski

Korespondent belgradzki „Daily Expressu”, Panton, został wydany z granic Jugosławii powodu podawania swemu dziennikowi sensacyjnych i uwłaczających wiadomości a sytuacji w Jugosławii.

Interwencja posła angielskiego celem uzyskania zwłoki w wykonaniu nakazu wysiedlenia pozostała bezskuteczna. Korespondent „Daily Expressu” opuścił już Belgrad. — Jak wiadomo, Panton od szeregu dni informował swój organ o rzekomym wznowieniu działalności politycznej przez starszego brata króla Aleksandra, ks. Jerzego, który w roku 1909, po

aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austrię, rzekł się praw do tronu. (ATE).

Rezultat wizyty

PAT. komunikuje, że podczas wizyty prezesa rady ministrów Węgier, gen. Goemboesza w Warszawie — premier Goemboesz, prezes rady ministrów Leon Kozłowski i minister spraw zagranicznych Józef Beck omówili sprawy dotyczące całokształtu stosunków polsko-węgierskich, w rezultacie tych rozmów podpisano wczoraj konwencję o współpracy intelektualnej.

Dziwy budżetowe gospodarki Warszawy

Od chwili powołania Tymczasowego Zarządu Miasta upłynęło już miesięcy 9, od chwili zaś zatwierdzenia budżetu miejskiego — miesięcy 6. W tym — bynajmniej nie krótkim — okresie rządów komisarzów — nagromadziło się tyle niejasności i wątpliwości, że trzeba wręcz zapytać, jaki właściwie plan gospodarczy obowiązuje w stolicy? Czy ten — opracowany przez p. Kościółkowskiego, a zatwierdzony przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych, czy ten, który w tej chwili improvisuje i wprowadza w życie nowy komisarz — p. Starzyńskiego, czy też jeszcze inny, nikomu bliżej niezany?

Na Placu Teatralnym dzieją się bowiem rzeczy niezwykłe. Za jednym zamachem kurs „oszczędnościowy” p. Kościółkowskiego, stabilizowany niejako w budżecie, ustępuje miejsca kursowi „inwestycyjnemu” p. Starzyńskiego. Pewne urzędy, dawniej bardzo chwalone i uważane za niezbędne, teraz już niezbe-

dne i chwalone nie są i znikają, jakby się pod ziemię zapadły. Nawoływaniom i apelom publicznym p. Starzyńskiego o gospodarkę oszczędną towarzyszą jednocześnie skłonności do efektywnych inwestycji i nadętą personą rozrost uprzywilejowanego personelu.

Każdy dzień nowe pod tym względem przynosi fakty.

Jak doniosły dzienniki, sekretariat Tymczasowego Prezydenta, który „za czasów rozrzuconych rządów partyjników” obsługiwało dwóch sekretarzy i dwie siły pomocnicze, za p. Kościółkowskiego obsługiwało już sekretarzy trzech, a za p. Starzyńskiego aż 7, nie licząc sekretarzy p.p. wiceprezydentów.

Nowi dygnitarze wystają, jak grzyby po deszczu: w biurze dochodzeń dyscyplinarnych, w biurze radcy prawnego, w zakładach opałowych i wielu, wielu innych. Ustanawiane są nowe urzędy, jak np. urząd radcy prawnego w wydziale oświaty i kultury z pensją 650 zł., tworzy się nowe posady dla siostry czy kuzynki wysokiego dygnitarza państwowego.

Pędowi do reform i nowatorstwa w wydziale oświaty i kultury nie oparły się nawet mocne zdrowe podłogi, które mogłyby jeszcze parę lat z powodzeniem służyć; po przyjeździe nowych dygnitarzy podłogi, których przecież o „antypaństwowość” podejrzewać niepodobna, zerwano i zastąpiono eleganckimi posadzkami dębowymi i uczyniono to teraz — w okresie kryzysu, jakgdyby pilniejszych potrzeb już nie było!

Na małej uliczce nieposiadającej nawet nazwy, nienależącej do miasta, układa się kosztowny asfalt, ponieważ... zamieszkiwać tam raczył jeden z dygnitarzy, gdy jednocześnie ulica Mielecka gęsto zaludniona — jak donosi „Gazeta Polska” — jest zapomniana od Boga a przeklęta od ludzi.

Faktów takich i t. p. szczegółowo cytowanych przez prasę moglibyśmy wyliczyć znacznie więcej. I te jednak wystarczają, by stwierdzić, że pomiędzy szumnymi oświadczeniami programowymi, budżetem komunalnym, zatwierdzonym przez MSW, z jednej strony a jego wykonaniem — z drugiej istnieje jakieś poważne nieporozumienie, które — czego zresztą najwięcej się obawiać należy — wyrównane zostanie kosztem i tak już zbieśniającej ludności stolicy.

W tej chwili jednak nietylko nam chodzi o merytoryczną stronę budżetu — co wymaga osobnego omówienia, ale o ustalenie odpowiedzialności za całokształt gospodarki komunalnej w okresie rządów komisarzów. Stwierdzić mu śmiesz, że pod tym względem ustawa samorządowa z dnia 13 marca 1933 r. i dekret Prezydenta R. P. z dnia 29 września 1934 r. najmniejszej nie pozostawia wątpliwości.

Ustawa samorządowa nietylko wyra-

Córka denuncjuje ojca w Hitlerowskich Niemczech

W sobotę zdarzyła się w Miechowie, pod Bytomiem tragedia rodzinna. Jeden z mieszkańców tej wsi spadł z siekiera w rękę na dwoje swych dzieci, 20-letniego syna i 19-letnią córkę, raniąc ich ciężko.

Powodem tego strasznego czynu było zdenuciowanie politycznej działalności ojca przez córkę do władz hitlerowskich.

nie wylicza, jakie uchwały Zarządu Miejskiego nie mogą wejść w życie bez zatwierdzenia władzy nadzorczej, ustawa ponadto powtarza z naciskiem, że wszystkie dotychczasowe przepisy w sprawach szkolnych, opieki społecznej i wszelkie dotychczasowe uprawnienia władz skarbowych i nadzorczych w sprawach budżetowych pozostają w mocy.

Również i dekret z dnia 29 września r. b. podkreśla zależność urzędniczą komisarzów prezydenta i komisji rewizyjnej, co odpowiedzialność Ministerjum Spraw Wewnętrznych jeszcze potęguje. Art. 11 dekretu wyraźnie bowiem powiada, że skład komisji ustala i odwołuje Minister Spraw Wewnętrznych, że protokoły komisji muszą być przedkładać władzy nadzorczej i tryb czynności komisji zatwierdzany jest przez władzę nadzorczą. Komisja jest więc zatem przedłożonym ramieniem Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Rozumiemy dobrze, że przez radę przyboczną i komisję rewizyjną czynności decydujące chciałoby pozyskać współpracę sfer poza urzędniczych, by w ten sposób „rozmach rządów komisarzów” nieco ograniczyć, z odpowiedzialnością za te rządy nieco się podzielić. Istotnie doświadczenia, poczynione we Lwowie, Łodzi, Sosnowcu i innych miastach, kredyty zaufania do rządów komisarzów nie podniosły a „studia i eksperymenty doświadczalne”, poczynione w ostatnim czasie w Warszawie entuzjazm nawet sanacyjnych sfer społeczeństwa skutecznie ochłodziły.

Jednakże ani rada przyboczna, ani komisja rewizyjna — stanowiące przecież nie opinie publiczną, lecz tylko jej „erzatz” — odpowiedzialności władzy nadzorczej za rządy komisarzów ani nie umniejszają, ani też nie zmieniają.

Długoterminowy weksel rządów komisarzów p. Starzyńskiego w Warszawie jest opatrzone żyrem Ministerjum Spraw Wewnętrznych i za to żyro odpowiada Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Al. W-r.

Kawaler orderu „Virtuti Militari” może umierać z głodu ale nie wolno mu czyścić butów...

Pewien b. wojskowy, 30% inwalida kawaler orderu Virtuti Militari i szeregu innych odznaczeń polskich, który przed kilkoma miesiącami stracił posadę urzędniczą w administracji lotniska bydgoskiego, ratując się przed głodową śmiercią, postanowił zarobkować czyszczeniem butów przed dworcem bydgoskim. Uzyskał on od magistratu i staro-

Pieniądze wyrzucone za okno

Ag. PAS donosi, iż przed kilkunastu laty podczas budowy olbrzymiego gmachu B. G. K. w Warszawie zdecydowano budowę okien w stylu „secesyjnym”. Koszt tej budowy wyniósł przeszło 150 tys. zł. Ponieważ okna te okazały się niepraktyczne, zaszła potrzeba przerobienia ich. Dyrekcja B. G. K. zdecydowała wstawić

nowe okna, zaopatrzone w szyby lustrowane ze szkła belgijskiego.

Powstaje pytanie, czy konieczne jest zamawianie szkła do okien aż zagranicą? Mamy wrażenie, że krajowe huty z powodzeniem wyprodukują szkło, które znakomicie odpowiadać będzie luksusowym upodobaniom B. G. K.

Strajki w Polsce w II kwartale r. b.

Według danych, zawartych w „Wiadomościach Statystycznych” w II kwartale r. b., wybuchło w Polsce 288 strajków w 1922 warsztatach pracy. Strajkami objętych było 68.630 robotników.

Sto dziewięćdziesiąt strajków dotyczyło zagadnienia płac.

Strajków wygranych całkowicie lub

częściowo było w tym okresie 195. W zwycięskich akcjach zaangażowanych było około 50 tys. robotników.

W porównaniu z II kwartałem r. ub., liczba strajków wzrosła o 65%, co wskazuje na zaostrzenie się walki ekonomicznej klasy robotniczej.

Dyrektorzy Zyrardowa pozostaną w więzieniu

Podczas konferencji obrońców aresztowanych dyr. Zyrardowa, Vermerscha i Caena z władzami sądowymi, zgodo zono się obniżyć kaucję Vermerschowi do 3 i pół miliona złotych, Caenowi zaś do 200.000 złotych.

Mimo to sprawa uwolnienia aresztowanych dyrektorów utkwiła na martwym punkcie, gdyż obrońcy oświadczyli, iż nie będą rozporządzali funduszem

większym niż 100.000 franków od osoby.

Obrońca tłumaczy brak funduszy większych tem, iż na kaucję ofiarowane składają się wszystkie oszczędności rodzin Vermerscha i Caena.

Za Vermerscha kaucję chce złożyć stryj jego pułkownika armii francuskiej Mischel Vermersch, zaś za Caena jego ojciec.

Cukier czy dynamit wytwarzają fabryki niemieckie?

Jedno z pism francuskich zamieszcza wiadomość o nowym wynalazku w dziedzinie przeróbki drzewa. Według informacji tego pisma, dwaj chemicy: niemiecki uczoney Bergius i angielski Ormandi, wynaleźli sposób otrzymywania

glukozy (cukier gronowy) z drzewa. Sposób fabrykacji, trzymany jest w ścisłej tajemnicy. Fabryka w Mannheim może już obecnie produkować 6 tys. ton glukozy miesięcznie.

Cytowane pismo francuskie dodaje, że glukoza może być z łatwością zamieniona na nitroglicerynę, która, jak wiadomo, jest bardzo silnym środkiem wybuchowym.

„Zaleichszaltowanie” prasy w Bułgarii

Uchwałą Rady Ministrów w Sofii monopol rozpowszechniania dzienników i czasopism został odebrany prywatnym przedsiębiorstwom i oddany Towarzystwu Dziennikarzy Stołecznych. Uchwała powołuje do życia specjalne towarzystwo komandytowe „Strela”, które jest własnością Związku i będzie pracować pod kontrolą delegata Rady Ministrów

10.000 książek

za zaginione zabytki polskie w Z. S. R. R.

Poza ostatnim transportem zabytków polskich, rewindykowanych z ZSRR, który nadejść ma do kraju w początkach listopada, otrzyma Biblioteka Narodowa jeszcze jeden poważny księgozbiór, stanowiący ekwiwalent druków, zatrzymanych przez Sowietów, bądź też zaginionych. W początkach roku 1935 wysłany będzie z ZSRR do Polski zbiór, liczący około 10.000 tomów książek nowszych, oraz z wieku XIX.

DR. ADAM PRÓCHNIK.

Bolesław Limanowski

Zamieszkał w Genewie. Tam było podówczas główne środowisko polskiej emigracji socjalistycznej. Limanowski stanął teraz do wspólnej pracy z grupą młodych socjalistów, którzy przez kilka lat kierowali propagandą socjalistyczną w kraju. Wraz z nimi rozpoczął wydawanie pisma socjalistycznego „Równość”. Ideologia i metody walki socjalizmu polskiego znajdowały się wtenczas we wstępnym okresie rozwojowym. Przymusowy pobyt w Genewie, poprzedzający nowe walki i prace, zużytkowano zatem na przedyskutowanie najważniejszych zagadnień i ustalenie dalszych dróg. Dotychczasowe metody polegające na ograniczaniu się do propagandy i na oczekiwaniu automatycznego nadejścia rewolucji społecznej, były już naogół w opinii przewyciężone. Dwa zagadnienia były przedmiotem genewskich rozważań socjalistów polskich, jedno, czy socjalizm ma nadać swej działalności kierunek zorganizowanej walki politycznej, i drugie — czy socjalizm ma stanąć na gruncie walki o wyzwolenie narodowe. Limanowski miał co do obu tych zagadnień od dawna stanowisko zdecydowane w sensie pozytywnym. Jeszcze na zesłaniu przecież zamysłał o organizowaniu politycznej partii robotniczej, a w ostatniej lwowskiej broszurze wypowiedział wszak wyraźnie swe zdanie w obu tych sprawach. Teraz, w Genewie, wydaje dwie specjalne broszury, z których każda poświęcona jest jednemu z tych zagadnień, jedną p. t. „Rewolucja polityczna

a społeczna”, drugą p. t. „Patriotyzm i socjalizm”.

Rezultat owych genewskich dyskusji ideowych był taki, że drogi polityczne Limanowskiego i większości socjalistów polskich, t. zw. międzynarodowców, rozeszły się na kilkanaście lat. Zasada wkroczenia na drogę walki politycznej, po pewnych odchyleniach anarchistycznych, wprawdzie ostatecznie zwyciężyła. Ale w sprawie hasła niepodległości narodowej Limanowski został z grupką swych zwolenników osamotniony. Zdecydował się więc pójść własną drogą. W sierpniu 1881 r. wydał on „Odezwę stowarzyszenia socjalistycznego „Lud polski”, program ruchu narodowo-socjalistycznego, który reprezentował. Program ten nie wyprowadza swych zasad z interesów klasowych warstwy pracującej i łączy w sposób poniekąd mechaniczny dwa zasadnicze cele: socjalizm i wyzwolenie narodowe. Obok zasady międzynarodowości ruchu socjalistycznego zaleca on sojusz z demokracją polską.

Starcie obu kierunków nastąpiło w kilka miesięcy później na socjalistycznym kongresie międzynarodowym w Chur (październik 1881 r.). Limanowski, który reprezentował na kongresie organizację socjalistyczną we Lwowie, zapowiadał w Polsce rewolucję o charakterze powstania. Waryński przeciwstawiał temu przewrót społeczny i terrorystyczną walkę z rządem carskim.

Ruch narodowo-socjalistyczny (naturalnie w znaczeniu prawdziwym, nie mającym nic wspólnego z dzisiejszymi objawami nadużycia tego terminu) nie osiągnął nigdy większych rezultatów i pozostał małą grupką polityków emigracyjnych. Międzynarodowcy tymczasem zdolali rozwinąć poważny ruch, który zwolna krzepnął i doj-

rzewał ideowo.

W ciężkich warunkach materialnych płynęły Limanowskiemu dalsze lata emigracyjnej tułaczki. Praca literacka, której oddawał się z zapałem, nie zapewniała mu najmniejszych warunków bytu. Mieszkał kolejno w Thun, gdzie prowadził zakład fotograficzny, w Paryżu, gdzie znalazł zajęcie w drukarni. Równocześnie oddawał się działalności politycznej, był uczestnikiem prac t. zw. gminy narodowo-socjalistycznej, współpracował w organach tego ruchu, w „Pobudce” i „Przeglądzie Socjalistycznym”.

W r. 1889 uczestniczył w Paryżu w międzynarodowym Kongresie socjalistycznym i zgłosił wniosek uzasadniający prawo każdego narodu do niepodległości narodowej i wolności politycznej.

Od czasu upadku wielkiego „Proletariatu” ruch socjalistyczny w Polsce i na emigracji rozbił się na szereg kierunków. Ich ewolucja ideowa stwarzała jednak zwolna warunki sprzyjające zjednoczeniu. Od czasów genewskich sporów ideowych socjalizm polski przeszedł gruntowną szkołę doświadczeń politycznych, które wyprostowały jego dalszą drogę. Zasada walki na gruncie politycznym zwyciężyła bezapelacyjnie. Zmieniło się także stanowisko wobec hasła niepodległości. „Międzynarodowcy” są gotowi hasło to wstawić obecnie do swego programu. Podejście do tego zagadnienia było co prawda inne, aniżeli u Limanowskiego. Limanowski traktował wszak socjalizm i niepodległość, jako dwa cele same w sobie, odrębne. Inaczej „międzynarodowcy”. Oni doszli od socjalizmu do niepodległości, gruntowali niepodległość na klasowych interesach polskiego proletariatu. Ale wnioski ostatecznie były wspólne. (D. c. n.).

Kto che brać udział w walce o jutro, ten popiera prasę socjalistyczną

Życie stolicy

Z miasta

PRZENIESIENIE ODDZIAŁU I PRZYCHODNI DLA DZIECI NEUROPATYCZNYCH. Wobec przystosowania szpitala przy ul. Złotej do leczenia duru brzuszego, mieszczący się w tym szpitalu oddział wraz z przychodnią dla dzieci neuropatycznych, przeniesiony został do zakładu wychowawczego przy ul. Płockiej 26, gdzie uzyskał odpowiednie pomieszczenie. Oddział ten obliczony jest na 20 łóżek.

DWA NOWE ODDZIAŁY DLA CHORYCH NA SZKARLATYNĘ. Liczba notowanych w r. b. zachorowań na płonice (szkarlatynę) wykazuje wzrost nasilenia tej choroby w stosunku do lat ubiegłych, aczkolwiek, na szczęście, nie osiąga poziomu z r. 1926. W związku z szerzeniem się tej epidemii, Wydział Zdrowia zarządu miejskiego porozumiał się ze szpitalem im. Berensonów i Baumanów, uzyskując w tym szpitalu dwa oddziały wyłącznie dla chorych na płonice.

ZWIĘKSZENIE LICZBY ŁÓŻEK DLA GRUŻLIKÓW. Liczba łóżek, przeznaczonych dla chorych gruźlików w szpitalach zarządu miejskiego wzrosła dla tego rodzaju chorych. Kwestia odpowiedniego rozwiązania leczenia szpitalnego gruźlicy jest ciągle troską wydziału szpitalnictwa zarządu.

Wczorajsze wypadki

Z GŁODU I ZIMNA.

W Al. 3-go Maja zasłabł nagle i upadł na chodnik 14-letni Stanisław Dylewicz, bez zajęcia. Lekarz Pogotowia stwierdził wycieńczenie z głodu i zimna.

PRZY PRACY.

Przy ul. Kazimierzowskiej 60, w gmachu szkół wiejskich, spadła z drabiny, podczas pracy, 40-let. Julia Głogowska, woźna. Lekarz Pogotowia stwierdził złamanie lewego przedramienia.

— Przy ul. Flory 3, kierowca, 39-let. Franciszek Olkiewski, podczas zapalania silnika w samochodzie został uderzony korbą i uległ złamaniu prawej ręki. O udzielono pomocy w ambulatorium Pogotowia.

Z BRAKU OPIEKI.

Przy ul. Nowe Miasto 5, pozostawiony chwilowo bez dozoru roczny Chaim Wizenfeld napił się nafty z butelki.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Torreador i kobiety”.
APOLLO: „Wiosenna parada” z Fr. Gaal.

ATLANTIC: „Taniec miłości”.
ANTINEA: „Serce olbrzyma”.
AMOR: „W twoich ramionach”.
AS: „Wyrok życia”.
CAPITOL: „Czy Lucyna to dziewczyna?”

NOWOPRZEBUDOWANE KINO „CAPITOL”
Marszałkowska 125. Początek 4, 6, 8, 10
Arcywośła komedia polska

CZY LUCYNA TO DZIEWCZYNA?

W rol. gł.: Jadwiga ŚMOSARSKA, Eugeniusz BODO, Mieczysława CZWIKLIŃSKA i inni.
Bilety bezpłatne skasowane, ulgowe — nieważne.
Prok. BLOK-MUZAFILM

CASINO: „Karnawał i miłość”.
COLOSSEUM: „Kot i skrzypce” i rewja.

COLOSSEUM MAŁE: „Aniackczak” i „Miasto pod terorem”.
CORSO: „Od wieczora do północy” i rewja.

CZARY: „Testament dr. Mabuza”.
FAMA: „Uciekinierzy” i „Pieśniarz Warszawy”.

FILHARMONJA: „Eskimo” Van Dyke’a.

FORUM: „Ostatni Ataman Anienkow”.
GIORJA: „Dolores”.
HELJOS: „Csibi”.

IKS: „Kajdany życia”.

ITALIA: „Hopla” i rewja.

KOMETA: „Cajuf mnie jeszcze” i rewja.

LUX: „Królewski kochanek”.

LOS: Od 4-ej „Jeździec w masce”. Od 8-ej „Prokurator Alicja Horn”.

MAJESTIC: „Chłopcy z placu broni”.

majestic
Nowy Świat 43, pocz. 4
FILM DLA WSZYSTKICH
pod protektorem
Związku Harcerstwa Polskiego
CHŁOPCY Z PLACU BRONI
podług głośnej powieści
Franka MOLNARA
reż. Fr. BORZAGEA

du miejskiego, gdyż posiadana ilość łóżek jest wciąż zamala dla potrzeb Warszawy.

WYCIECZKI. Staraniem wydziału oświaty i kultury zarządu miejskiego, jutro odbędą się wycieczki: O godz. 10 na wystawę w Tow. Zachęty Sztuk Pięknych, o g. 10.30 do gazowni na Woli, o g. 11 do Cyta-deli (wraz ze stacją gołębi pocztowych) i do Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM: Dziś komedia wiedeńska „Mecz małżeński 2:2” Lichtenberga. Początek 20.30.

TEATR WIELKI. Dziś teatr nieczynny. We wtorek „Carmen” w nowej inscenizacji i reżyserji K. Bendy, pod batutą Dołżyckiego. W partii tytułowej Wanda Wermińska, w innych rolach: Lucyna Szczepańska, Gołbiewski, Jerzy Czaplicki. Po raz pierwszy w baletach układu J. Cieplińskiego wystąpi Loda Halama.

TEATR NARODOWY: Dziś „Ludwik XI” z Węgrzynem, Węgierką, Lindorówną.

TEATR POLSKI. Dziś wystawione z przepychem arcydzieło Szekspira „Sen nocy letniej” w inscenizacji L. Schillera.

TEATR LETNI gra dziś komedję wiedeńską „Kłopot z papą” z Antonim Fertnerem w głównej roli.

TEATR NOWY. Dziś „Egipska pszenica” M. Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej z Górczyńską i Warneckim.

TEATR MAŁY gra komedję Grubińskiego „Taniec” z Samborskim, Grabowskim, Gellówną, Wasiutyńską.

TEATR AKTORA. Ostatnie dni „Moralność pani Dulskiej”.

W najbliższych dniach premiera komedji historycznej W. Sardou „Madame sans gene” z Mirą Zimińską w roli tytułowej i Stefanem Jaraczem w roli Napoleona.

TEATR KAMERALNY we wtorek 23-go otwiera trzeci sezon sztuką dramatyczną w 4-ach aktach p. t. „Sygnały” Ewy Szelburg-Zarembiny. Autorka w sztuce tej porusza problemy społeczno-socjalne. Reżyserję sztuki objął Karol Adwentowicz.

TEATR „STARA BANDA”. Dziś wielka rewja p. t.: „Frontem do Hożej”. Początek 7.30 i 10 w.

TEATR „WIELKA REWJA”. Dziś i codziennie rewja „Numer w numer” z udziałem

Zgon prof. Stefana Hłasek-Hłasko

W Wilnie zmarł po dłuższej chorobie prof. Stefan Hłasek - Hłasko, b. dyrektor Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie, jeden z nielicznego grona geofizyków i meteorologów polskich.

tem Mankiewiczówny, Skoniecznego, Bendera na czele zespołu.

TEATR DRAMATYCZNY. Dziś „Burza nad morzem”, komedia Rzepeckiej - Iwanowskiej.

TEATR REWJI MIGNON: Dziś rewja „Na stojąco za gorąco”.

JÓZEF HOFMANN W FILHARMONII. Dziś w niedzielę o godz. 20.15 odbędzie się w sali Filharmonji zapowiadany nieodwołalnie ostatni recital genialnego pianisty polskiego Józefa Hofmanna, który niezwłocznie po koncercie udaje się na wielkie tournée artystyczne do stolicy europejskich.

Co usłyszemy w radio?

PONIEDZIAŁEK, 22.X.

6.48 Muzyka z płyt. 6.52 Gimnastyka. 7.07 Muzyka z płyt. 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Muzyka z płyt. 7.35 Chwilka pań domu. 7.40 Program. 7.50 Koncert. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiadomości meteor. 12.05 Przegląd prasy. 12.10. Koncert. 13.00 Dziennik południowy. 13.05. „25 minut w Azji” z płyt. 15.30 Wiadomości o ekspozycji. 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 Muzyka lekka. 16.45 Lekcja języka niemieckiego. 17.00 Recital skrzypcowy. 17.25 Skrzynka pocztowa. 17.35 Muzyka symfoniczna. 17.50 „Jak powstaje polski jedwab”. 18.00 Skrzynka rolnicza. 18.10. Życie stolicy. 18.15 Trio fortepianowe. 18.45 „Z falami Dunajca”. 19.00 „Wędrowniaki mikrofonu po Polsce”. 19.25 Chwilka namiętności. 19.30 Feljton. 19.45 Program. 19.50. Wiadomości sportowe. 20.00 Muzyka lekka. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 „Jak pracujemy w Polsce”. 21.00 Koncert popularny. 21.45 „Współycie między ludźmi”. 22.00. Koncert reklamowy. 22.15 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadomości dla komunikacji lot. 23.05 Muzyka taneczna.

STAN POGODY wg PIM

POCHMURNIE.

W ciągu dnia dzisiejszego pogoda pochmurna. Możliwe rozpozgodzenie około południa.

Kronika krakowska

SPRAWA PRZEKAZYWANIA EMERYTUR MIEJSKICH PRZESZKO.

Zarząd miasta Krakowa podaje do wiadomości emerytów gminy m. Krakowa, że począwszy od dnia 1 listopada b. r. uskuteczniata będzie wypłata emerytur, pensyj wdowich, pensyj sierocińskich i darów z łaski za pośrednictwem PKO w Krakowie. Zarządzenie to wydał Zarząd miejski w osobistym interesie emerytów gminy, którzy otrzymywali dotychczas swoje zaopatrzenie emerytalne w Głównej Kasie miejskiej i narażeni byli na dotkliwą stratę czasu, spowodowaną koniecznością stosowania przez Kasę miejską zasady kolejności wypłat. Dzięki temu zarządzeniu, odpada również potrzeba przedkładania kwitów emerytalnych i dopełniania uciążliwych formalności, związanych z uwierzytelnianiem tych kwitów. Korzyści, wynikające zatem dla emerytów z tego nowego sposobu wypłat zaopatrzenia emerytalnych są znaczne, wobec czego powyższe zarządzenie spotka się niewątpliwie z żywym zadowoleniem zainteresowanych.

POMOC DLA PRAKTYKANTÓW W SZKOŁACH POWSZECHNYCH.

Kuratorjum okr. szkolnego krakowskiego otrzymało z min. oświaty skólnik w sprawie opieki nad praktykantami w publicznych szkołach powszechnych. Praktyka winna zapewnić kandydatowi do zawodu nauczycielskiego nie tylko możliwość zaznajomienia się z najwazniejszymi dziedzinami pracy szkolnej, ale w miarę możliwości winna umożliwić mu byt materialny. Do tego celu mogą służyć fundusze zapomogowe, dalej poparcie w uzyskaniu odpowiedniego płatnego zajęcia w szkołach kształcących, kursach oświatowych i t. d., a wreszcie godziny nadliczbowe w tych szkołach powszechnych, w których organizacja pracy wymaga dodania pewnej ilości godzin pracy nauczycielskiej tygodniowo. Zalecenie to ma stać się niemal regułą.

Niedziela na boiskach

Piłka nożna

SENSACYJNE ZWYCIĘSTWO WARSZAWIANKI NAD GARBARNIĄ. Na boisku Warszawianki w meczu o mistrzostwo Ligi Warszawianka odniosła sensacyjne zwycięstwo nad Garbarnią w stosunku 3:1 (2:1).

W pierwszym kwadransie zaznaczyła się duża przewaga Warszawianki. Od 20-ej minuty do głosu dochodzi Garbarnia, ale atak jej przez długi czas nie może się zdobyć na skuteczny strzał.

Po przerwie Garbarnia przejmując inicjatywę i przez pół godziny prawie nie schodzi z połowy boiska Warszawianki. Wyróżnił się w tym okresie Domański, który broni brawurowo niebezpieczne strzały Smoczka i Biesnera. Ostatni kwadrans należy znowu do Warszawianki.

POLONJA PRZEGRYWA Z POGONIĄ 1:2. We Lwowie w meczu ligowym Pogoń pokonała Polonję 2:1 (1:0).

Gra nieciekawa i na niskim poziomie. Wynik krzywdzi Polonję, która zasłużyła co najmniej na remis.

PORAŻKA LEGJI W KRAKOWIE. W Krakowie w meczu o mistrzostwo Ligi Wisła odniosła zwycięstwo nad Legją 3:2 (2:1).

Pierwsza połowa wykazała początkowo przewagę gości, dopiero po kwadransie inicjatywę przejmują Wisła.

Po zmianie pół gra się wyrównała. Zwycięską bramkę strzelił Kopeć.

12 TYSIĘCY WIDZÓW NA MECZU CRACOVIA - RUCH. Mecz Cracovia - Ruch, decydujący o pierwszym miejscu w rozgrywkach Ligi zgromadził na boisku Ruchu w Wielkich Hajdukach około 12.000 widzów. Zgodnie z przewidywaniami, zwycięstwo odniósł Ruch w stosunku 3:1 (1:0).

Poziom zawodów stosunkowo niski. Ruch jednak był niewątpliwie lepszy i zwycięstwo odniósł zasłużenie.

RZUT KARNY DECYDUJE O ZWYCIĘSTWIE LEGJI NAD W. K. S. ŚMIGŁY. W pierwszym meczu półfinałowym o wejście do Ligi rozegranym w Poznaniu pomiędzy miejscową Legją a wileńskim W. K. S. Śmigły, zwycięstwo odniosła Legja w stosunku 3:2 (1:1). Wynik krzywdzi drużynę wileńską, która miała więcej gry. O

Teatr „ATENEUM”

I PRZEDSTAWIENIE
o godz. 8³⁰ w.

„MECZ MAŁŻEŃSKI”

KOMEDJA WIEDENSKA
W. LICHTENBERGA

zwycięstwie Legji zdecydował zarządzony przez sędziego p. Romanowskiego rzut karny za wątpliwy feul w ostatniej minucie gry.

NOWE ZWYCIĘSTWO REVERA. W meczu o wejście do Ligi stanisławowska Revera pokonała P. K. S. z Łucka 1:0.

Revera stanisławowska ma jeszcze przed sobą jeden mecz z 7 p. p. leg. w Chełmie. W razie zwycięstwa zdobędzie ona tytuł mistrza 3-ej grupy.

Boks

MAKKABI MISTRZEM BOKSERSKIM WARSZAWY. Wczoraj w gmachu cyrku warszawskiego odbył się mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Warsz. pomiędzy najsilniejszymi zespołami stolicy, Skodą i Makkabi. Mecz miał decydujące znaczenie w tegorocznych rozgrywkach o tytuł mistrzowski stolicy i z tej racji wywołał olbrzymie zainteresowanie.

Mecz zakończył się nieoczekiwanym zwycięstwem pięściarzy Makkabi, którzy wygrali spotkanie w stosunku 9:7, dzięki temu zdobywając tytuł mistrza Warszawy i kwalifikując się do dalszych walk o mistrzostwo Polski.

Poszczególne wyniki meczu.

Waga musza: Czortek po ładnej walce wypunktował Birenbuana.

Waga kogucia: Rosenblum wypunktował Moczek II.

Waga piórkowa: Kozłowski pokonał Borensztajna.

Waga lekka: Neustadt, żydowski „król” nokautu, stoczył ładną i wyrównaną walkę z Bakowskim. Sędziowie przyznali Neustadtowi zwycięstwo na punkty.

Waga pół średnia: Matuszewski zwyciężył Winograda.

Waga średnia: Pisarski zremisował z Pilonikiem.

Waga pół ciężka: Stahl II zdobył dwa punkty walkoverem, gdyż lekarz nie dopuścił Mroczkowskiego do walki.

Waga ciężka: Neuding (M) niespodziewanie znokautował Stibbego w drugiej rundzie.

W sobotę rozegrane zostały w Warszawie dwa mecze bokserskie o drużynowe mistrzostwo Warszawy, a mianowicie: CWS zremisował z Fortem Bema 8:8, a Polonia mecz o mistrzostwo z Gwiazdą wygrała 16:0 walkoverem, gdyż Gwiazda z powodu nadwagi niektórych zawodników nie miała czterech seniorów w swoim składzie.

W meczu towarzyskim wygrała Polonia 11:5.

DROBNE OGŁOSZENIA

A.A.A.A.) TAPCZANY higieniczne, automatyczne patentowane 3722, złotych 50 oraz nowoczesne kozetki, otomany. Warunki dogodne. Wytwórnia: Twarda 5. 517

KINO ŻOŁNIERZA: „Dobranoc Wiedniu”.

PROMIEN: „Zdobycie Cię muszę” i „Dla czego zgrzeszyłam”.

SŁONKO: „Żółty księż” i „Głos pustyni”.

SZTUKA: „Burza w szklance wody”.

ŚWIT: „Ptaki miłości”.

UCIECHA: „Wiosenna Parada”.

WANDA: „Miłość Tarzana”.

Radio krakowskie

WTOREK, 23.X.

6.45 Audycja poranna z Warszawy. 7.40. Zapowiedź programu. 11.57 Sygnał czasu i Hejnał. 12.03 Z Warszawy: Wiadomości meteorologiczne i przegląd prasy. 12.10 Z Warszawy: Koncert zespołu Fronta i Ferszko. 12.45 Z Warszawy: Wierszyki i bajeczki dla dzieci młodszych. 13.00 Z Warszawy: Dziennik południowy. 13.05 Płyty. 15.30 Z Warszawy: Wiadomości o eksporcie polskim. 15.35 Lokalne komunikaty. 15.45 Z Warszawy: Mikro-rewja w ukł. i z udz. F. Jarosiego. 16.30 Płyty. 16.45 Z Warszawy: Skrzynka PKO. 17.00 Ze Lwowa: Koncert kameralny. 17.25 Z Warszawy: Pogadanka. 17.35 Z Warszawy: Pieśń w wyk. J. Gołbiewskiego (bas). 17.50 Skrzynka techniczna. 18.00 Poradnik turystyczny. 18.10. Wiadomości bieżące. 18.15 Z Warszawy: Recital fort. H. Dicksteina. 18.45 Z Warszawy: Szkice literackie: „Paul Cazin—autor i tłumacz” wygł. T. Boy-Zieński. 19.00 Ze Lwowa: „Moje piosenki” audycja muzyczna w opr. i wyk. W. Budzyńskiego. 19.20 Z Warszawy: Pogadanka aktualna. 19.30. Płyty. 19.45 Program na dzień następny. 19.50 Z Warszawy: Wiadomości sportowe. 20.00 Ze Lwowa: Wiedeńskie potpourri od Straussa do Lehara. 20.45 Z Warszawy: Dziennik wiecz. 21.00 Ze Lwowa: Reportaż muz. „Wędrownie ptaki” w opr. C. Nahlik. 22.00 Koncert reklamowy. 22.15 Z Warszawy: Muz. taneczna z rest. „Gastronomia”. 22.45 Odczyt p. t. „Właściwości języka Mickiewicza” wygł. dr. M. Małecki, doc. U. J. 23.00 Transmisja z Warszawy: Wiad. meteor. Muz. taneczna z rest. „Gastronomia”.

OBCASY GUMOWE
BERSON sa. bezgranicznie trwałe

SZTAFETA ROBOTNICZA

O naukową organizację pracy sportowej

Z okazji pobytu sportowej wycieczki sowieckiej w Pradze, która zawiązała również o Warszawie, dowiedzieliśmy się wiele ciekawych i ważnych rzeczy o rozwoju sportowym w Sowietach. Nie chodzi o to, czy wyniki, czy rekordy. I pod tym względem Rosja dominiuje poważnie. A, jeśli tak jest, to jest to zasługa państwa, które doceniając znaczenie wychowania fizycznego, umożliwiła najszerzszemu masom uprawiać nie ćwiczeń sportowych. Dzisiaj pragniemy się zatrzymać na jednym ważnym odcinku: w Sowietach jest obecnie zorganizowanych zgórą sześć milionów sportowców, a było ich w roku 1927 tylko 700 tysięcy. Posiadają oni cztery Instytuty wychowania fizycznego, z których każdy liczy 800 studentów. Po upływie czterech lat stają się oni profesorami wychowania fizycznego w wyższych uczelniach. Przy fakultetach każdego miasta uniwersyteckiego istnieje specjalne wydziały wychowania fizycznego, kształcące przyszłych nauczycieli sportu w szkołach średnich. W szkołach powszechnych stosowane są 10 minutowe ćwiczenia fizyczne przed rozpoczęciem nauki, a niezależnie od tego w programie naukowym przewidziane są lekcje „fizykultury”, t. j. gimnastyki, nie mówiąc o tym, że każda przerwa w nauce przeplatana jest grami sportowymi. Ale, nie tylko młodzież szkolnej poświęca si tam główną uwagę, również i w fabrykach znajdują się specjaliści instruktorzy sportowi, przechodzący trzyletni kurs przygotowawczy w 21 „politechnikach sportowych”, liczących 3 tysiące uczniów. Poza tym przy każdym instytucie wychowania fizycznego znajduje się specjalny instytut badań, zajmujący się zgłębianiem problemów kultury fizycznej i racjonalnego rozwoju sportu. Są one urządzone w sposób pierwszorzędny i posiadają szereg laboratoriów, jak np. laboratorium fizjologiczne, psychotechniczne, gdzie bada się wpływ kultury fizycznej na pamięć, laboratorium biolo-

giczne, które zajmuje się badaniem wpływu sportu na ogólny rozwój organizmu i t. d.

A jak sprawa przedstawia się w Niemczech, w Anglii, czy Skandynawii? Zastanawiamy się nad tym. Tam każdy dorosły człowiek zajmuje się, a w każdym razie zajmował się sportem czynnie. Szkoła, wojsko, fabryki, wszystko żąda od dziecka, studenta, żołnierza, robotnika kultury fizycznej.

Nie znaczy to, by u nas w Polsce nie w tym kierunku nie robiono. Owszem, — widać dużo dobrych chęci, a nawet czynów. Posiadamy w Warszawie C. I. W. F., jakiego nie widać zagranicą. Rokrocznie wychodzą stamtąd absolwenci, ale gdzieś po drodze giną. Jest ich ciągle jeszcze mało. Praca ich nie daje wystarczających wyników. Nawet śnić nie możemy o tym, by choć w części zrównać się pod tym względem z Rosją. Istnieje w Krakowie Studium wychowania fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od roku 1930 aż po dzisiejszy dzień, cyfra zapisujących się na ten fakultet w znaczny sposób przewyższa tych, których faktycznie przyjęto. Przeciętnie zapisuje się około 200 kandydatów a przyjętych zostało 60. Jest to stanowczo mały odsetek. Pole do pracy jest olbrzymie. Chodzi nie tylko o ośrodki, w których sport się lepiej rozwija. Posiadamy jednak połacie kraju, zwłaszcza na kresach, gdzie gdzie wszystko leży odłogiem. Należałoby zatem powiększyć odnośne wy-

działy. Zwiększyć na ten cel dotacje. Porównajmy: tam cztery instytuty wychowania fizycznego, u nas jeden w Warszawie, tam przy każdym mieście uniwersyteckim wydziały wychowania fizycznego, u nas w takim Krakowie zaledwie 60 słuchaczy... Mówimy o upadku sportu polskiego. Szukamy przyczyn. Zwalamy winę na drobniactwo. Zwracamy uwagę na racjonalną naukową organizację pracy nad wychowaniem fizycznym. Szkoły zwalczają sport. Patrzą nań jak na zarazę. Instytuty wychowania fizycznego, za dużo myślą o przysposobieniu wojskowemu a mało o sportowi. Skąpo popiera wysiłki i inicjatywę prywatną. A weźmy dla przykładu taką piłkę nożną. W Niemczech w tak zwanej „Hochschule für Leibesübungen”, piłkarstwo jest przedmiotem obowiązkowym, u nas jest ono zakazane sportem. A, gdy się przegrywa mecze reprezentacyjne, rzuca się gromy na Boga ducha winnych kapitanów, czy związków sportowe... Wychowujemy liczne kadry nauczycieli i instruktorów fachowych, zwiększmy dotacje na cele propagandy sportu w najszerszym tego słowa znaczeniu, wnikajmy w każdą komórkę życia i zaszczepiamy jej naukową dawkę wychowania fizycznego, pomyślanego poważnie i racjonalnie, przy zachowaniu umiaru i równowagi, a dorównamy pod tym względem potężnym państwom zagranicznym i spełnimy obowiązek wobec siebie samych.

M. STATTER.

Wiadomości z Kraju

BIELSKO - BIAŁA.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Młodzieży Robotniczej, organizowanego przez miejscowe organizacje młodzieży robotniczej, odbyły się w ramach tego „Dnia” w godzinach popołudniowych na boisku Biała-Lipnik zawody sportowe.

W biegu na 3000 mtr. odniósł zwycięstwo Pawlik Franciszek przebiegając trasę w czasie 8,30,2.

Dalsze miejsca zajęli Kuźniak Jan w czasie 8,45,3 i Gałuszka Józef 8,53.

Następnie odbyły się efektowne ćwiczenia drużyny kobiecej „Vorwärts” z Bielska.

Zawody piłki nożnej pomiędzy R. K. S. Bielsko i R. K. S. TUR-Karłow zakończyły się wynikiem remisowym 2:2 (1:1).

Pomimo deszczu, jaki padał przez cały czas zawodów i rozmiękłego boiska, wszystkie imprezy wypadły imponująco.

Zawody spełniły swe zadanie propagandowe, przyczyniając się do popularyzacji wychowania fizycznego wśród robotników Bielska — Białej.

BRZEŚĆ NAD BUGIEM.

Odbyły w dniu 1 b. m. mecz R. K. S. ZZZ — Brześć kontra Gwiazda (Warszawa) zakończył się zwycięstwem drużyny kolejarskiej w stosunku 2:1 (0:0).

Gra stała na wysokim poziomie i poza kilku wypadkami brutalnej gry obrońców Gwiazdy, wykroczeń ze strony graczy nie było.

Na początku pierwszej połowy uwi-

doczła się lekka przewaga gości, co tłumaczyć należy pewną tremą gospodarzy.

Po przerwie Ruch przeszedł do ofensywy, zdobywając bramkę przez Koprówicza. W krótkim czasie jednakże Gwiazda z zamieszania podbramkowego — wyrównuje.

W ostatnich minutach Ruch przez Skirmuntę uzyskuje prowadzenie i schodzi z boiska zwycięzca.

Zawody wzbudziły znaczne zainteresowanie, gdyż zgromadziły około 1500 osób, co na stosunki w Brześciu stanowi rekordową ilość.

Wobec tego, że mistrz Łodzi „Widzew” na mecz nie stawiał się w wyznaczonym terminie, będzie musiał oddać 2 pkt. walkowerem Ruchowi, który tem samem zdobędzie mistrzostwo swej grupy i stanu do rozgrywek finałowych o mistrzostwo Z. R. S. S.

TOMASZÓW MAZ.

Istniejący na terenie Tomaszowa już od lat 4, Rob. Kl. Sport. TUR. rozwija swą działalność wśród szerokich mas młodzieży robotniczej naszego miasta z coraz to lepszą energią i wiarą, z hasłem na ustach „że dobrze być sportowcem, lepiej być sportowcem socjalistą”. Klub nasz pracuje we wszystkich gałęziach sportowych, jak to lekkoatletyka, piłka nożna, kolarstwo (jedynie robotnicze w naszym okręgu) gry sportowe, sport wodny, ping - pong i inne.

Na sezon zimowy myślimy o masowej gimnastyce, zaprawie zimowej i boksie. mając ku temu pomieszczenie jak sala domu robotniczego. Jesteśmy w projekcie utworzenia sekcji młodzików, gdzie już w najmłodszym wieku zaszczepimy ideę, że wychowanie robotniczego sportu jest podwaliną własnego życia w walce o lepsze jutro z całą klasą robotniczą, o wolność o socjalizm. Żywność nasza przejawia się na zewnątrz przez organizowanie różnych imprez sportowych na terenie naszego miasta, jak: zorganizowanie robot. mistrzostw kolarskich Tomaszowa z udziałem 17 zawodników z 4 klubów, zorganizowanie mistrzostw robot. m. Tomaszowa w siatkówce, żeńskiej i męskiej z udziałem 8 drużyn z 4 klubów, przy bardzo dużym zainteresowaniu się szerokiego ogółu, braliśmy udział w naszych złotych sportowych, jak w Warszawie, Łodzi, gdzie w defiladzie brało udział 40 umundurowanych sportowców (w tem 10 kolarzy) z naszego klubu. Mimo złych warunków naszego życia, gdzie nie otrzymujemy żadnych z „nieba” subsydjów, żyjemy z własnych groszowych składek, życiem twardem idąc drogą ciernistą z wiarą w lepszy świat, o nowe jutro o zwycięstwo klasy robotniczej z okrzykiem „Wolnym cześć”. Młodzie robotnicze i robotnicy wszyscy w szeregi robotniczych klubów sportowych, tam Wasze miejsce, musimy zdwoić nasze szeregi, gdyż tylko sport robotniczy może dać pełnowartościowe wychowanie człowieka, walczącego o lepsze jutro.

Złot zimowy Z.R.S.S. w Zakopanem

Jak już podawaliśmy w dniach 25 i 26 grudnia r. b. tuż zaraz po kongresie Z. R. S. S. w Katowicach odbędzie się Złot zimowy w Zakopanem, połączony z otwarciem Pierwszego Robotniczego Ośrodka Górskiego.

Prowizoryczny program Złotu przedstawia się następująco:

24 grudnia:
Zjazd uczestników Złotu.
25 grudnia:
godz. 9.30 raport ogólny,
godz. 10.00 otwarcie I R. O. Górskiego,
godz. 11.00 bieg drużynowy na trasie 12 km. (każda drużyna składa się z 4 zawodników).
godz. 11.00 bieg kobiecy 8 km.
Wieczorem akademja.
26 grudnia:
godz. 9.30 odprawa zawodników i uczestników Złotu,
godz. 10.00 bieg męski 12 km.

Pozatem projektowane są w programie Złotu: skoki narciarskie i turniej holkeyowy.

W zlocie wezmą udział poza uczestnikami krajowymi robotnicy sportowcy z Węgier i Gdańska.

Z boisk Warszawy robotniczej

CZARNI - MARYMONT 0:1 (0:1).

Marymont wychodzi na boisko w ósemkę i dopiero w czasie gry kompletuje drużynę, co znacząco stawia się nalożeniem Marymontu.

Pierwsze minuty upływają pod znakiem lekkiej przewagi Czarnych, stopniowo gra jednak wyrównuje się. Wkrótce też w zamieszaniu podbramkowym wytworzone przez Sokołowskie go pada bramka dla Marymontu, strzelona przez obrońcę Czarnych.

Po przerwie zaczyna się przewaga Czarnych widoczna szczególnie w końcowych minutach.

Wysiłki do wyrównania nie dają rezultatu wskutek niezdarności ataku Czarnych, toteż druga połowa nie zmienia wyniku cyfrowego.

Czarni przegrali mecz niezadowoleni, gdyż byli technicznie drużyną lepszą. W każdym bądź razie jeśli nie na wygraną to na remis w zupełności zasłużyli.

Gra ostra, ze strony Marymontu brutalna.

Sędzia nie zbyt energicznie reagował na faule.

ZNICZ - DRUKARZ 7:0 (4:0).

Ogólnie liczone są ze zwycięstwem Znicza, ale nie przypuszczano tak wysokiej porażki drużyny, która w obecnych rozgrywkach uzyskuje szereg pięknych wyników.

Drukarz wystąpił do zawodów w dwuosiłku i nie mógł przeciwstawić się Zniczowi, którego atak gdyby potrafił wykorzystać wszystkie sytuacje, wynik mógłby brzmieć dwucyfrowo.

Do przerwy gra toczy się pod znakiem wybitnej przewagi Znicza, którego drużyna nie schodzi z połowy boiska Drukarza.

Po przerwie Drukarz bierze się do roboty i jest w ciągu 20 minut równorzędny przeciwnikowi, po tym okresie czasu opada na siłach i pozwala sobie strzelić 3 dalsze bramki.

Przy starcie 7:0 sędzia kończy zawody. Bogatym łupem bramek podzielili się: Roszkowski 4, Kurzela II, Zych i Biernat po 1.

SARMATA - HAPOEL 8:1 (1:0).

Spotkanie powyższych drużyn zakończyło się pogromem Hapoelu. Do przerwy drużyna żydowska trzyma się dość dobrze i Sarmacie udaje się zdobyć tylko jedną bramkę przez Gasiorowskiego.

Po przerwie Hapoel, który grał cały czas bez swych najlepszych graczy: Jürgiermana, Topasa i Nauczyciela zawie-

szonych przez W. G. i D., opada na siłach i pozwala opanować całkowicie boisko Sarmacie, która strzela serię bramek, przez Urbaniaka 3, Świątkiewicza 2, Krzywicką 1 i Skarżyńskiego.

Hapoel honorową bramkę zdobywa z rzutu wolnego, fatalnie puszczanego przez bramkarza Sarmaty między nogami.

SKRA - ELEKTRYCZNOŚĆ 2:1 (0:1).

Mecz o mistrzostwo R. P. A. nie został doprowadzony do końca, gdyż z powodu zapadających ciemności został przerwany.

Przebieg gry zaznaczył w pierwszej połowie meczu przewagę Elektryczności — zaś po przerwie silnie przeważa Skra, uzyskując bramki przez Kałuskiego z karnego i przez Laskę. Dla Elektryczności bramka padła z zamieszania podbramkowego.

LEKKOATLETYKA.

W zawodach wewnętrznych Skry padło kilka dobrych wyników, a mianowicie:

BIEG GODZINNY I Sujeci 15,175 km., II Urbański 14,953 km., III Anders 14,925 km.

20 KLM. Anders 1 godz. 26 m. 11,4 sek.

KULA OBURACZ I Alluchna 22,16 m. (prawa 12,21, lewa 9,95), II Sokołowski 18,83 mtr.

DYSK OBURACZ I Alluchna 61,11 mtr. (prawa 34,90 — lewa 26,21), II Czerniawski 58,59 mtr.

OSZCZEP OBURACZ Czerniawski 68,69 mtr. (prawa 45,84 — lewa 22,85). TRÓJSKOK Zakrzewski 12,26 mtr.

SKAK WDAL Zakrzewski 6,28 mtr. SKOK O TYCZCE Sokołowski 2,70 mtr.

300 MTR. Zakrzewski 39,4 sek.

KULA OBURACZ KOB. Wencłówna II — 15,19 mtr. (pr. 8,47 — lewa 6,72).

WDAL KOB. Wencłówna II 4,61 mtr.

Sawicka 4,09 mtr. WZWYŻ KOB. Wencłówna II 1,202 mtr. Książkówna i Malarska po 1,15 mtr.

Od Redakcji

Wskutek nawału materiału dalszy ciąg sprawozdania z Kongresu Międzynarodówki sportowej odkładamy do następnego numeru.

Natomiast ze względu na aktualność tematu, dajemy artykuł tow. Stattera p. t. „O naukową organizację pracy sportowej”.

Biegi na przełaj o mistrzostwo W. R. S. K. O.

I Ośr. Rob. W. F. łącznie z K. R. K. S. Zryw organizują w niedzielę dnia 28 października b. r. bieg naprzelaj o drużynowe i indywidualne mistrzostwo W. R. S. K. O. dla kobiet na przestrzeni 800 mtr., dla mężczyzn na przestrzeni 4000 mtr. i dla młodzików na przestrzeni 1500 mtr. W konkurencji indywidualnej mogą startować członkowie klubów robotniczych i niestowarzyszeni. W konkurencji drużynowej, tylko drużyny klubów robotniczych. W skład drużyny wchodzi 3 zawodników, punktuje się pierwszych 6 zawodników z każdej drużyny. W skład drużyny kobiecej wchodzi 4 zawodniczki, punktuje się pierwsze 3 zawodniczki. Drużyna seniorów, która zdobędzie największą ilość punktów zdobywa drużynowe mistrzostwo W. R. S. K. O. w biegu naprzelaj na rok 1934 i nagrodę przechodnią. Pierwsze trzy drużyny w poszczególnych grupach otrzymują dyplomy. Wręczenie nagrody przechodniej oraz dyplomów odbędzie się po biegu w lokalu K. R. K. S. Zryw.

Bieg odbędzie się na Nowem Bródnie. Start i meta przed nowym domem Z. Z. K. Koło Praga (kino Klub) ul. Białolecka 61. Start wszystkich biegów o godz. 9-ej.

Zgłoszenia należy nadsyłać do dnia 26 b. m. do sekretariatu I Robotniczego Ośrodka Wych. Fizycznego Czerwonego Krzyża 20 codziennie w godz. 17 — 20-ta, lub do K. R. K. S. Zryw Białolecka 51 w poniedziałek, wtorek, środa i czwartek w godz. 17 — 19-ta.

Będzie to ostatni bieg naprzelaj w roku bieżącym klubów robotniczych, przeto spodziewać się należy, że wszystkie kluby postarają się jak najliczniej obsłać poszczególne grupy biegów, dając tem dowód swej wszechstronnej działalności. Równocześnie zaznaczyć należy, że będzie to pierwsza impreza sportowa, organizowana na swoim terenie przez K. R. K. S. Zryw, który dołoży wszelkich starań, by powyższe zawody wypadły jak najlepiej. Organizatorzy liczą też na masowy start zawodników wszystkich robotniczych klubów!

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.